

Cirkulärnr: 1994:57
Diariernr: 1994:0682
Handläggare: Björn Larsson
Avdsek: KEP Finans
Datum: 1994-03-18
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomikontoret
Rubrik: Kapitalkostnader i budget 1995

Handläggare
Björn Larsson,if

1994-03-18

Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans

Kapitalkostnader i budget 1995

Externa kapitalkostnader i exempelvis resultaträkningen omfattas av nominella avskrivningar samt räntekostnader på upplånat kapital.

Interna kapitalkostnader, kapitaltjänstkostnader eller interna kapitalhyror beräknas i 2/3 av kommunerna med nominell metod och i 1/3 av kommunerna med real annuitetsmetod.

Här följer några beskrivningar på när den reala annuitetsmetoden kan vara att föredra framför den nominella metoden i den interna redovisningen.

- Periodiseringen av investeringsutgifter är av väsentlig betydelse i mindre företag och för små resultatenheter. När nominell metod används för kostnadsredovisningen kommer periodiseringen av investeringsutgifterna att ge höga kapitaltjänstkostnader de första åren för att sedan successivt minska. Initialt höga kostnader innebär en stor påfrestning för mindre resultatenheter, som själva inte har möjlighet att fördela om kapitaltjänstkostnaderna över tiden.

En ökad **divisionalisering** av kommunal verksamhet accentuerar detta problem. Följden kan bli att små enheter inte har ekonomisk bärkraft att själva göra erforderliga reinvesteringar, vilket på sikt minskar produktiviteten i kommunerna. Reala metoder, som utjämnar kapitaltjänstkostnaden över tiden, ger därför en kostnadsbild som bättre jämför konkurrensneutraliteten mellan stora och små enheter. Ett av syftena med divisionaliseringen är just att förbättra konkurrensen.

Problemet berör såväl små enheter inom en organisation som mindre företag och privata entreprenörer.

- När man vill jämföra de totala kostnaderna mellan olika resultatenheter eller mellan samma verksamheter i olika kommuner bör kapitaltjänstkostnaderna jämföras för att jämförelsen ska bli relevant. Kapitaltjänstkostnaden för en kontorsfastighet som är tio år gammal blir pga inflatio-

nen relativt sett mycket låg (ca 40 procent) av kapitaltjänstkostnaden för ett nytt kontorshus. Cirka 20 procentenheter av värdefallet beror på nötingen, dvs det sämre skicket, medan 40 procentenheter av värdefallet beror på inflationens effekter på det bokförda värdet. Vid en försäljning av båda husen kommer det tio år gamla huset att betinga ett pris som är dubbelt så högt som det bokförda värdet. Vill man jämföra de totala kostnaderna för den administration som nyttjar dessa två kontorsfastigheter är det därför nödvändigt att justera inflationens effekter på kapitaltjänstkostnaderna. I annat fall blir jämförelsen ointressant. Reala metoder justerar dessa problem och endast med reala metoder blir **jämförelser** därför relevanta.

- Med real annuitetsmetod behöver inte **budgetramarna** justeras årligen. Kapitaltjänstkostnaderna ökar då på samma sätt som priserna i övrigt. Att justera kapitaltjänstkostnaderna, vilket man bör göra när de beräknas medelst nominell metod, innebär att ansvaret för kapitalet helt ligger på den centrala nivån i kommunen.
- Med real annuitetsmetod kommer **avgifts/prisutvecklingen** på sålda varor att bli jämnare över tiden.

Nedan redovisas hur kapitaltjänstkostnaderna kan beräknas i 1995 års budget, med dels real annuitetsmetod och dels rak nominell metod.

1 De som redan 1994 använt real annuitetsmetod ska:

- räkna upp 1994 års kapitalkostnader med 2,03 procent
- stryka 5-åriga objekt anskaffade före 1989
- " 10 "- 1984
- " 20 "- 1974
- " 33 "- 1961
- " 50 "- 1944

2 Kapitaltjänstkostnaderna för de investeringar som gjordes 1993 ska 1995 beräknas på följande sätt. Multiplicera investeringsutgiften 1993 med följande faktorer beroende på livslängden.

Lathund för investeringar gjorda 1993

Livslängd	5 år	10 år	20 år	33 år	50 år	w
Annuitetsfaktor	0,24620	0,13513	0,08065	0,06039	0,05102	0,04384

- 3 Konsumentprisindex för årsgenomsnittet redovisas nedan (se även cirkulär 1994:17).

År	Årsgenomsnitt	Förändring av årsgenomsnitt i %	
1992	232,3	1991-1992	2,3
1993	243,2	1992-1993	4,7
1994	249,3 prognos	1993-1994	2,5 prognos
1995	256,3 prognos	1994-1995	2,8 prognos

- 4 Vid beräkning av kapitalkostnaden i investeringskalkyler ska hänsyn endast tas till annuitetsfaktorn (se tabell nedan), vilken beror på investeringens livslängd. En investering som görs 1995, där investeringsutgiften är 10 mkr och som antas ha en livslängd på 33 år får i investeringskalkylen en kapitalkostnad i 1995 års pris på $10\,000\,000 \times 0,05510 = 551\,000$ kronor.

Om objektet dyker upp i redovisningen först år 1997 och vi antar att realräntan är 4 procent och att den prognostiserade inflationen mellan 1995 och 1997 är 5 respektive 3 procent, blir kapitalkostnaden medelst real annuitetskostnad i 1997 års budget $551\,000 \times 1,04^1 \times 1,05 \times 1,03 = 619\,743$ kronor.

¹⁾ De som endast har ett års eftersläpning, dvs 1995 års investeringar "dyker upp" redan 1996, ska inte multiplicera med faktorn 1,04.

Annuitetsfaktorn för olika livslängder

Livslängd	5 år	10 år	20 år	33 år	50 år	w
Annuitetsfaktor	0,22463	0,12329	0,07358	0,05510	0,04655	0,04000

- 5 Internränta används vid beräkning av kapitalkostnader medelst nominell metod. Enligt överenskommelse med landstingsförbundet ska internräntan 1995 vara 8,0 procent. Denna är framräknad som medelräntan på 5-åriga statsobligationer 1993.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Finanssektionen